

Sveiki,

Jūsų žiniai – Lietuvos ambasados Japonijoje parengta aktualijų verslui suvestinė iš Japonijos (JP).

Jeigu ši informacija Jums nėra aktuali, prašome informuoti, kad nebesiūstume. Jeigu manote, kad ji gali būti naudinga kitiems adresatams, skatiname ją pasidalinti arba informuoti apie naujus adresatus, kuriuos reikėtų įtraukti į gavėjų sąrašą.

Temos:

1. [Lietuvos eksportuotojams aktuali informacija](#);
2. [Investicijoms į Lietuvą pritraukti aktuali informacija](#);
3. [Žemės ūkio ir maisto sektoriui aktuali informacija](#);
4. [Turizmo sektoriui aktuali informacija](#);
5. [Bendradarbiavimui MTEPI srityse aktuali informacija: mokslas \(R&D\), inovacijos, gyvybės mokslai, medicina](#);
6. [Startuoliai, rizikos kapitalas, fintech, informacinės ir ryšių technologijos, inžinerija, robotika, nanotechnologijos, fotonika](#);
7. [Energetika, transportas, kibernetinis saugumas, aplinka ir klimato kaita, žaliosios technologijos, statybos](#);
8. [Bendra ekonominė informacija](#).

Data	Pateikiamos informacijos apibendrinimas	Informacijos šaltinis
1. Lietuvos eksportuotojams aktuali informacija		
Birželio 4-5 d. dalyvauta „ Air Mobility Fair Tokyo “ renginyje, vyko susitikimai su potencialiais investuotojais		
Birželio 11 d. vyko Lietuvos ambasados inicijuotas „ Japan Defence Procurement “ seminaras visų ES šalių suinteresuotoms įmonėms, dalyvavo 15 Lietuvos atstovų.		
Birželio 17-21 d. vyko Investuok Lietuvoje vizitas , organizuojami susitikimai su potencialiais investuotojais Osakoje, seminaras Tokijuje, dalyvavimas „ Manufacturing World Tokyo “ renginyje		
Liepos 17-18 d. A. Laurinavičius dalyvavo „ IT Week Nagoya “ renginiuose su individualiais susitikimais pristatant Lietuvos investicines ir tiekimo galimybes (https://www.japan-it.jp/nagoya/en-gb.html).		
Birželio mėn. Japonijos parlamentas priėmė įstatymą, kuriuo siekiama sugriežtinti užsienio įmonių Japonijoje internetu parduodamų produktų pardavimą . Įstatymas skirtas griežčiau reguliuoti elektros prietaisų, su dujomis susijusių gaminių, vaikų žaislų pardavimą internetu iš užsienyje registruotų įmonių, neturinčių Japonijoje savo atstovų. Daugiau informacijos: https://www.meti.go.jp/policy/consumer/seian/shouan/contents/shouan_kaisei_English.pdf Pagal naują tvarką elektros prietaisai, su dujomis susijusius gaminiai turi būti pažymėtos „PS ženklų“, daugiau informacijos apie šį ženklą: https://www.meti.go.jp/english/policy/economy/consumer/pse/index.html https://www.meti.go.jp/english/policy/economy/consumer/pse/procedures.html Vaikų žaislai, turi atitikti Japonijos techninius standartus. Daugiau informacijos čia: http://www.toys.or.jp/st/pdf/Basic Principle of ST(latest revision June29 2017).pdf		
Naujienos, verslo misijos, parodos, renginiai, analizės		
2024 09 04-06	Tokyo Gift Show	https://www.giftshow.co.jp/english/tigs/
2024 09 20-22	Tarptautinė „Inter Pets Osaka“ paroda, skirta naminių augintinių maistui, priežiūros priemonėms ir paslaugoms	https://interpets-osaka.jp.messefrankfurt.com/osaka/en.html
2024.08-2025.03	VULCANUS IN EUROPE - HOST A JAPANESE TRAINEE IN R&D	Vulcanus in Europe - host a Japanese

		trainee in R&D EU-Japan
2024 09 26-29	Tokyo Game Show	https://events.nikkeibp.co.jp/tgs/2024/en/exhibitor/
2024 09 26-29	JATA Tourism Expo	https://www.t-expo.jp/en
	EU BUSINESS IN JAPAN centro vebinarų įvairiomis verslo Japonijoje temomis kalendorius	EU-Japan Centre events
	ES-JP pramoninio bendradarbiavimo centro ankstesnių vebinarų įrašai	EU-Japan Centre past events
	Ieškantiems partnerių JP rinkoje – platforma J-Bridge , kurioje įmonės gali užsiregistruoti ir ieškoti potencialių partnerių ir klientų Japonijoje. Prioritetiniai sektoriai yra susiję su skaitmenine transformacija: Carbon Neutral, Mobility, Retail, Health Care, Agri & Fisheries, Smart Cities.	J-Bridge business platform
	Kas mėnesinis ES-JP pramoninio bendradarbiavimo centro naujienlaiškis	EU-JAPAN NEWS
	Japonijos pramonės ir verslo politikos naujienos	Japanese Industry and Policy News
2024-2025	Įvairių sektorių parodų JP tvarkaraštis – galima dalyvauti ir per vietos partnerius: Trade shows in Japan 2024-2025 Online Trade Fair Database (J-messe) - Japanese & Overseas Trade Fair Search	
Pagalba eksportuojantiems, duomenų bazės		
	Europos Komisijos internetinė duomenų bazė Access2Markets , itin naudinga eksportuojantiems į trečiąsias šalis . Pateikiama detali informacija apie muitus, reikalavimus, prekybos barjerus ir prekybos statistiką. Vartotojams su IP adresais ES teritorijoje pasiekiami ir nekuriant vartotojo anketos.	Access2Markets
	How to Import to Japan using the EU-Japan Economic Partnership Agreement (EPA) This guide supports the requirement by the EU-Japan Economic Partnership Agreement (EPA) to provide Small and Medium-sized Enterprises (SMEs) with the necessary information to access and conduct trade overseas.	How to Import using the EU-Japan Economic Partnership Agreement (EPA)
	EU-Japan Centre for Industrial Cooperation siūlo įvairias informacijos ir paramos platformas verslui : <ul style="list-style-type: none"> • Logistical Support ("Step In Japan") • Enterprise Europe Network • Information on Japan for EU Companies • Japan Tax & Public Procurement Helpdesk • EPA Helpdesk • EU-Japan Centre for Industrial Cooperation Information desk 	
	ES-JP ekonominės partnerystės susitarimo (EPA) informacija ir pagalba <ul style="list-style-type: none"> • EPA HELPDESK • The EU-Japan EPA Helpdesk • EU-Japan Economic Partnership Agreement (EPA) • Special Focus: Economic Partnership Agreement 	
	Informacija apie verslo steigimą Japonijoje: sąlygos, teisinis reguliavimas, kaštai <ul style="list-style-type: none"> • Initial Cost Estimation: Model Case • How to Set Up Business in Japan • Report: How to open a representative office in Japan 	

<ul style="list-style-type: none"> • All about Starting a Business in Japan Version 2018 • About Starting a Business in Japan • Report: Financing Sources for EU SMEs in Japan • Special Focus: Entry Strategy • Landing Pad in Japan for EU SMEs - STEP IN JAPAN 	
<p>JETRO pagalbos linija anglų kalba užsienio įmonėms, dirbančioms Japonijoje (veikia internetu ir telefonu)</p>	<p>JETRO COVID-19 Helpline</p>
<p>JETRO duomenų bazėje galima nemokamai skelbti ir atnaujinti informaciją apie Lietuvoje vykstančius tarptautinius renginius, parodas, mugės. Kontaktas pasiteiravimui: j-messe@totec-net.com.</p>	<p>Online Trade Fair Database (J-messe)</p>
<p>ieškantiems partnerių JP rinkoje – platforma <i>J-GoodTech</i>, kurioje pagal raktinius žodžius galima ieškoti potencialių partnerių ir klientų, taip pat įvesti savo įmonės profilį, kad Jus galėtų surasti JP įmonės.</p>	<p>J-GoodTech</p>
<p>ieškantiems partnerių JP rinkoje naudingas portalas <i>Enterprise Europe Network</i>. Paslaugos: partnerių paieška (prekybos, technologijų ir R&D); verslo apžvalgos; rinkos analizės; informacija ir patarimai dėl finansavimo šaltinių verslo plėtrai, mokslo tyrimams, ES standartų ir teisės, intelektinės nuosavybės teisių ir patentų.</p>	<p>Enterprise Europe Network JP companies looking for R&D partners</p>
<p>Japan External Trade Organization (JETRO) viešųjų pirkimų duomenų bazė, kurioje galima anglų kalba ieškoti viešųjų pirkimų konkursų informacijos.</p>	<p>Japanese Government Procurement Database</p>
<p>Užsiregistruokite ES-JP pramoninio bendradarbiavimo centro tinklalapyje ir gaukite naujienas apie JP Vyriausybės organizuojamus viešuosius pirkimus bei mokesčių politikos pakeitimus. Šiuose portaluose rasite visą pagrindinę informaciją, leisiančią Jums pasiruošti ir tinkamai dalyvauti viešųjų pirkimų konkursuose JP.</p>	<p>Japan Tax & Public Procurement Helpdesk // Japan Government Procurement Taxes & Accounting</p>
<p>Importo ir investicijų į Japoniją skatinimo organizacija MIPRO (<i>Manufactured Imports and Investment Promotion Organization</i>) teikia konsultacijas ir rengia seminarus į JP norinčioms importuoti įmonėms.</p>	<p>Manufactured Imports and Investment Promotion Organization</p>
<p>EU-Japan Centre for Industrial Cooperation rengia analizes apie ES verslo galimybes eksportuoti arba investuoti į JP. Analizės parengtos konkreitiems sektoriams.</p>	<p>MINERVA PAST REPORTS (2014~2020) Analytical Reports</p>
<p>ES planuoja paramą verslui, kuris kartu su JP įmonėmis planuoja bendradarbiauti trečiojoje šalyje. Jei turite tokių planų – susisieki su ES-JP Pramoninio Bendradarbiavimo Centru.</p>	<p>Analysis of EU-Japan business cooperation in third countries</p>
<p>2. Investicijoms į Lietuvą pritraukti aktuali informacija</p>	
	<p>JBIC (<i>Japan Bank for International Cooperation</i>) siūlo įvairias investicines paskolas dideliems projektams su japonų partneriais:</p> <p>1. Investicinės paskolos (<i>Overseas Investment Loans</i>) – paskolos Japonijos įmonėms, investuojančioms į didelius infrastruktūros (ypač energetikos ar transporto) projektus ar gamybinius projektus užsienyje. Visgi, iniciatyva investuoti turi būti Japonijos įmonės, o ne JBIC. Tačiau JBIC yra pasiryžę tarpininkauti tokiuose projektuose. Potencialūs projektai – RailBaltica, sinchronizacijos projekto</p>
<p>JBIC Profile: Role and Function</p>	

komponentai (baterijos ir kt.), Ignalinos AE demontavimas, vėjo ir saulės jėginių parkai, Japonijos įmonių gamyklos Lietuvoje.

2. **Nesusietos paskolos** (Untied Loans) – paskolos, kurias gali gauti užsienio valstybių vyriausybės ar įmonės, jei tikslas atitinka Japonijos interesus (nebūtinai turi būti konkretus fizinis projektas)

3. **Dalyvavimas įmonių kapitalo įsigijimuose** (Equity participations) – parama Japonijos įmonėms įsigyjant įmonių akcijų

4. **Finansavimas tinkamumo studijoms** (feasibility study grant) – ne paskola, o tiesioginis finansavimas studijoms, kuriomis būtų įvertinamas didesnių investicinių projektų ir technologijų potencialas, būtų ieškomos tinkamos technologijos. Paramos gavėjai – akademikai, konsultacinės įmonės, tyrimų centrai.

3. Žemės ūkio ir maisto sektoriui aktuali informacija

Liepos 1 d. nuimtas draudimas paukštienos ir kiaušinių produktų eksportui iš Marijampolės regiono į Japoniją. Japonija skelbia, kad yra „švari“ nuo užsikrėtimo paukščių gripu, apie tai skelbiama Pasaulio gyvūnų sveikatos organizacijos (WOAH) interneto svetainėje. Nuo praėjusių metų lapkričio mėnesio, kai Sagos prefektūroje esančiame naminių paukščių ūkyje kilo protrūkis, infekcija išplito į 10 prefektūrų, o maždaug 856 000 paukščių buvo sunaikinta. Karantino priemonės buvo baigtos taikyti iki gegužės 4 d., ir nuo to laiko naujų protrūkių nebuvo patvirtinta. Birželio 2 d. yra švarinimo pradžios data.

Mėsos atsargos Japonijoje toliau mažėja, balandžio mėn. apskaičiuotos atsargos palyginti su atitinkamai praėjusiais metais sumažėjo 7,3 proc. Jautienos ir kiaulienos, kuri dažnai naudojama restoranuose, kiekis pastebimai sumažėjo ir septintą mėnesį iš eilės nesiekė praėjusių metų to paties mėnesio lygio:

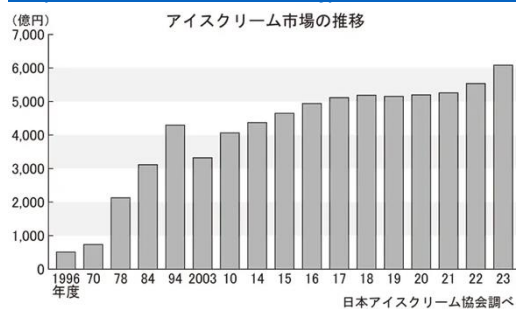
- Importuojamą jautieną įsigyti darosi vis sunkiau dėl vietinės rinkos brangimo ir jos nuvertėjimo, todėl susidaro įtempta pasiūlos ir paklausos situacija.
- Kiaulienos, kaip jautienos pakaitalo, paklausa išaugo dėl sparčiai augančių jautienos kainų. Tuo tarpu importas iš Europos ir kitų šalių darosi vis didesnis dėl stagnuojančios vietinės gamybos.
- Vištienos pardavimas padidėjo 10,5 proc. ir penktą mėnesį iš eilės, palyginti su praėjusiais metais, augo. Vištienos vartojimas namų ūkiuose ir restoranuose kaip nebrangios mėsos yra stabilus, tačiau tikimasi, kad birželio mėn. importas bus mažesnis nei praėjusiais metais.

Japonijos **mėsos rinkos tendencijos**, pašarų kainos. *Ataskaita parengta „Nippon Ham Group“ 2024 m. balandis:* https://www.nipponham.co.jp/eng/ir/library/market_trend/pdf/20240527.pdf

Japonijos ledų rinka 2023 m. pasiekė 600 mlrd. jenų ir buvo didžiausias per pastaruosius ketverius metus iš eilės. Stabilios paklausos priežastys - padidėjusi vidutinė temperatūra ir tai, kad ledai iš vasarą troškulį malšinančių ledų tapo ištisus metus lengvai prieinamais saldumynais ir (arba) desertais.

Japonijos ledų asociacijos pilna analizė, 2024 birželio 6 d.

<https://www.icecream.or.jp/assets/iceworld/data/pdf/2023result.pdf>

(*Ledų rinkos apibrėžimas: Ledai (kurių sudėtyje yra ne mažiau kaip 15,0 % pieno sausųjų medžiagų (įskaitant ne mažiau kaip 8,0 % pieno riebalų), ledai (kurių sudėtyje yra ne mažiau kaip 10,0 % pieno sausųjų medžiagų (įskaitant ne mažiau kaip 3,0 % pieno riebalų), lakto-ledai (kurių sudėtyje yra ne mažiau kaip 3,0 % pieno sausųjų medžiagų (iš kurių pieno riebalų kiekis neginčijamas) ir kiti šaldyti desertai, pvz., šerbetas).

2024 09 20-22

Tarptautinė „Inter Pets Osaka“ paroda, skirta naminių augintinių maistui, priežiūros priemonėms ir paslaugoms

<https://interpets-osaka.jp.messefrankfurt.com/osaka/en.html>

	Atmintinė anglų kalba apie maisto ženklavimo sistemą Japonijoje: sudėtinių dalių, alergenų, galiojimo datos ženklavimo reikalavimus su pavyzdžiais	https://www.caa.go.jp/en/policy/food_labeling/assets/food_labeling_cms204_240425_01.pdf
Birželio 3 – liepos 2 d.	"DG AGRI Perfect Match" organizuoja dvi viešinio kampanijas: 1. European Food Fair on Rakuten, nuo birželio 3 d. iki liepos 2 d. 2. EU Food Fair Live! - The Perfect Match of European and Japanese Food at Shibuya Cast, birželio 6-9 d.	https://food-match-japan.campaign.europe.eu/en/event/yorohianfutofuea https://food-match-japan.campaign.europe.eu/en/event/eu-food-fair-live-seguteeushicaitoribenshicaiahafuekutomatsuchiwoKANENGshiyo
	EUfood2Japan – nauja platforma ekologiško maisto gamintojams , kurie nori eksportuoti į JP. Platforma jungia ES maisto gamintojus ir Japonijos importuotojus, pirkėjus ir partnerius. Nemokama registracija.	EUfood2Japan
	ES-JP pramoninio bendradarbiavimo centro parengtos JP mėsos, žuvininkystės, šaldyto maisto, pieno produktų, alkoholio, grūdų sektorių apžvalgos. Naujos maisto srities sub-sektorinės apžvalgos ekonominio ES-JP susitarimo (EPA) kontekste: geografinės nuorodos, vynas, alus, kiti alkoholiniai gėrimai, pieno produktai, funkcinis maistas, gaivieji gėrimai, konditerija. Report: Dairy In Japan; Factsheet: EPA & Dairy Products Alcohol; Soft Drinks; Factsheet: EPA & Wine; Factsheet: EPA and Spirits & Beer Products Special Focus: Food & Beverage Special Focus: Agroindustry Cereals; Confectionery Functional & Health Foods Factsheet: EPA & Geographical Indications	
	Europos Komisijos internetinė platforma, skirta populiarinti ES valstybių-narių žemės ūkio (ŽŪ) ir maisto produktus ir skatinti jų eksportą į trečiąsias (ne ES) šalis. Užsiregistravę vartotojai šiame portale gali rasti: webinarus įvairiomis su ŽŪ ir maisto produktų eksporto plėtra susijusiomis temomis; dominančių trečiųjų šalių rinkų analizes; informaciją apie finansavimo galimybes eksporto plėtrai, dalyvavimui tarptautinėse parodose; pagalbą ieškant partnerių; ir t.t.	CHAFEA - Promotion of Agricultural Products Portal
	Europos Komisijos finansuojama maisto populiarinimo programa Japonijoje „Perfect match“ , skirta produktams, kurie jau importuoti į Japoniją ir galėtų būti naudojami įvairių receptų gamybai parodant, kad ES maistas puikiai dera su japoniška virtuve.	https://europa.eu/food-match-japan/en/perfect-match

4. Turizmo sektoriui aktuali informacija

Gegužės mėn. užsienio turistų skaičius Japonijoje pasiekė 3,04 mln., t. y. 60 proc. daugiau nei 2023 m. gegužę. Japonijos nacionalinė turizmo organizacija (JNTO) didėjančių turistų srautą sieja pirmiausia su padidėjusiu keliautojų iš Kinijos (per kinų atostogas) ir augančiu laivų ir skrydžių iš Rytų Azijos skaičiumi, tačiau daugumos šalių, tarp jų ir Pietų Korėjos, Taivano bei JAV, turistų srautai į Japoniją didesni nei 2019 m. Dėl silpnos jos kelionės Japonijoje yra santykinai nebrangios, **sausio-gegužės mėn. Japonijoje apsilankė 14,64 mln. užsienio turistų**, t. y. 6,5 proc. daugiau nei 2019 m., ir planuojama, kad **šiemet Japonijoje apsilankusių turistų skaičius pagaliau viršys 31,9 mln. užsienio turistų, atvykusių į Japoniją 2019 m.** prieš šaliai užsitarant. Japonijos vyriausybės birželio mėn. paskelbtame ekonomikos plane įrašytas siekis, **jog 2030 m. užsienio turistų skaičius Japonijoje viršytų 60 mln.** Daugiausiai turistų į Japoniją gegužės mėn. atvyko iš Pietų Korėjos (22 proc. daugiau nei 2019 m., iš viso – 738.800), Kinijos (4 kartus daugiau nei 2023 m. gegužę, bet vis dar 27 proc. mažiau nei 2019 m., iš viso – 545.400 turistų), Taivano (53 proc. daugiau nei pernai ir 9,3 proc. daugiau nei 2019 m., viso – 466.000). Turistų iš JAV skaičius siekė 247.000 – 34,7 proc. daugiau nei 2023 m., ir 57,4 proc. daugiau nei 2019 m. Keliautojų iš Europos skaičiai taip pat išaugo: iš Vokietijos gegužės mėn. atvyko 49,4 proc. daugiau nei 2019 m. (viso – 32.200), Prancūzijos – 28,8 proc. daugiau (viso 38.200), Italijos – 39,6 proc. (viso 17.400), Ispanijos – 34,4 proc. (viso 13.400). **Keliaujančiųjų iš Japonijos turistų skaičiai pakilo 34,9 proc., lyginant su 2023 m., tačiau vis dar buvo 34,5 proc. mažesni, lyginant su 2019 m.** Pagrindiniu sumažėjusio išvažiuojamojo turizmo faktoriumi išlieka silpna jena, dėl kurios Japonijos gyventojams išaugo kelionių užsienyje kainos. Paskelbti duomenys rodo, kad 2023 m. **vieno užsienio turisto Japonijoje išleidžiama suma paaugo 31 proc.**, lyginant su 2019 m., ir pakilo maždaug 204.000 jenų (maždaug 1169 Eur) ir **daugiausia buvo išleidžiama apgyvendinimui ir transportui.**

5. Bendradarbiavimui MTEPI srityse aktuali informacija: mokslas (R&D), inovacijos, gyvybės mokslai, medicina, kosmoso technologijos

Japonijos išskirtinėje ekonominėje zonoje jūros dugne netoli Minami-Torishima Tokijo universiteto ir *Nippon Foundation* bendro žvalgybinio projekto metu **atrasta daugiau nei 200 mln. tonų retųjų metalų – mangano darinių** – apie 20 proc. mangano, ir iki 1 proc. kobalto ir nikelio (kas sudarytų Japonijos per 75 metus sunaudojamas kobalto atsargas ir 11 metų sunaudojamas nikelio atsargas). Metalų išgavimo iš jūros dugno pradinė kaina skaičiuojama apie 5 mlrd. jenų. *Nippon Foundation* planuoja mangano ir kitų metalų išgavimą pradėti 2026 m. Atradimas itin svarbus, Japonijai siekiant užsitikrinti retųjų metalų tiekimo grandines, visi trys metalai yra naudojami gaminant baterijas, taip pat ir elektromobiliams.

Japonijos **sveikatos ministerijos** komisija paskelbė naują viziją **dėl strateginių investicijų siekiant didinti Japonijos sveikatos srities startuolių konkurencingumą** lyginant su užsienio šalių startuoliais. Nuo 2019 m. Japonijos sveikatos sektoriaus startuolių, įsteigiamų kasmet, skaičius sumažėjo iki 50, tarp jų taip ir neatsirado nei vieno vieneragio – ir bendras sveikatos srities startuolių skaičius Japonijoje tesiekia 2 proc. Startuotlių skaičiaus JAV. Komisija mano, kad Japonija turi potencialo tapti sveikatos srities inovacijų pasauline lydere ir prašys, jog išlaidos šioms investicijoms būtų įtrauktos į kitų metų biudžetą. Tuo tarpu, Vyriausybės kabineto ekspertų taryba peržiūrėjo 2019 m. Japonijos strategiją dėl bio-ekonominės visuomenės, siekiant, kad 2030 m. bio-technologijoms tenkanti rinkos dalis siektų 100 trln. jenų. Japonijos biotechnologijų asociacijos (JBA) Osamu Nagayama pabrėžė, kad ankstesnės biotechnologijų strategijos nebuvo sėkmingos, nes vyriausybė neinvestavo pakankamai, jog padėtų įmonėms įeiti į rinką ir išreiškė lūkestį, kad į tarybos išvadas bus atsižvelgta formuojant kitų metų biudžetą.

Japonijos kosmoso tyrimų agentūra (JAXA) liepos 1 d. sėkmingai su H3 raketa iš Tanegashima kosmoso centro Kagoshima **prefektūroje į kosmosą paleido naują pažangų drauge su Mitsubishi-Electric sukurtą Daichi-4 stebėjimo satelitą** (po vieno paskutinę minutę atšaukto bandymo pernai vasario mėn. ir nesėkmingai pasibaigusio kito bandymo pernai kovo mėn.), siekdama pademonstruoti, kad H3 yra „lengvai naudojama“ raketa. JAXA vadovas teigė H. Yamakawa teigė, kad sėkmingas satelito paleidimas rodo pažangą siekiant Japonijos kosmoso prieigos autonomijos. JAXA planuoja H3 raketą leisti kasmet ir pakeisti senesnes H-IIA raketą. Daichi-4 palydovas kainavo apie 32 mlrd. jenų, gali stebėti Žemę 200 km. Spinduliu, taip pat ir naktį bei debesuotu oru, gali identifikuoti žemės drebėjimų ir kitų gamtos katastrofų padarinius bei stebėti laivų judėjimą.

	<p>“Vienas langelis” mokslininkams, tyrėjams ir inovatoriams, norintiems bendradarbiauti su JP – EURAXESS Japan. Užsiregistravę galėsite: ieškoti/skelbti apie darbo vietas; ieškoti finansavimo, “hosting”; užsiregistruoti itin plačiame EURAXESS mokslininkų tinkle, kur galėsite ieškoti partnerių, skelbti apie savo interesus, projektus ir pan.; klausti ir sulaukti informacijos apie įvairias bendradarbiavimo galimybes mokslo, technologijų ir inovacijų srityse ir galimus partnerius JP.</p>	<p>EURAXESS Japan</p>
	<p>JSPS biuro Stokholme informacija regiono mokslininkams apie finansavimo programas. Informacija apie JSPS-LMT Lietuvos-Japonijos bendrų mokslinių tyrimų finansavimo programą.</p>	<p>https://www.jspsto.com/fellowship/s/</p> <p>https://www.lmt.lt/en/research-funding/international-collaborations/lithuania-japan/3624</p>
	<p>ES-JP pramoninio bendradarbiavimo centro portalas EU-Japan Technology Transfer Desk – platforma įmonėms, norinčioms surasti savo veiklai reikalingas technologijas Japonijoje bei universitetams ir tyrimų centrams, siekiantiems savo technologijas pristatyti JP rinkai.</p>	<p>EU-Japan Technology Transfer Desk</p>

6. Startuoliai, rizikos kapitalas, fintech, ICT, inžinerija, robotika, nano-tech, fotonika

Viena iš Japonijos didžiausių puslaidininkų gamintojų *Resonac Holdings Group* pareiškė formuosianti konsorciumą su 4 kitomis Japonijos ir 5 JAV įmonėmis, siekdama kurti pažangiausias puslaidininkų gamybai reikalingas technologijas, skirtas DI. Konsorciumas vadinsis **US-JOINT** ir įsikurs **JAV Silikono slėnyje**, tikimasi, kad veiklą pradės kitais metais. Konsorciumo įkūrimą sveikino JAV ambasadorius Japonijoje Rahm Emanuel, pabrėždamas, kad tai naujas JAV ir Japonijos sėkmingo bendradarbiavimo pažangiausių pasaulio technologijų spartinimo srityje, siekiant užtikrinti tiekimo grandines, pavyzdys. **Iki šiol pažangus puslaidininkų pakavimas ir back-end apdorojimas iki šiol buvo daugiausia vykdomas Azijoje**, technologijų priartinimas prie kitų pagrindinių puslaidininkų gamintojų Silicio slėnyje padės tobulinti technologiją ir spręsti technines problemas, ypač tose srityse, kurių kiti JAV konsorciumai neaprupia.

<p>2023-</p>	<p>JBIC rizikos kapitalo fondas „NordicNinja“ paskelbė apie fondo antrą etapą, skirtą investuoti į Šiaurės Europos, įskaitant ir Lietuvos, startuolius. Antrame etape investicijoms bus pritraukta 200 mln. EUR iš JP įmonių ir bankų. Fondas veikia Helsinkyje ir investuoja į NB8 šalių startuolius (yra investavęs į LT įmones Ziticity ir DappRadar).</p>	<p>https://nordicninja.com/pressrelease-fund2-english/</p>
	<p>JP finansinių paslaugų agentūra atidarė naują specialų biurą, kuris padės užsienio finansų įmonėms pradėti verslą Japonijoje. Bus teikiamos konsultacijos, veiklos priežiūra, o visa komunikacija bus prieinama anglų kalba. Be to, siekiant pritraukti daugiau užsienio įmonių, planuojamos pajamų ir paveldėjimo mokesčių lengvatos.</p>	<p>The Financial Market Entry Office</p>

7. Energetika, transportas, ekonominis, saugumas, gynybos technologijos, kibernetinis saugumas, aplinka ir klimato kaita, žaliosios technologijos, statybos

Birželio 26 d. pirmajame trišaliame JAV, Japonijos ir Pietų Korėjos prekybos ir pramonės ministrų susitikime Vašingtone sutarta stiprinti bendradarbiavimą užsitikrinant pramonei kritiškai būtinų mineralų, ypač naudojamų puslaidininkų ir elektrinių automobilių gamyboje, tiekimo grandines. Ministrai taip pat sutarė stiprinti bendradarbiavimą dirbtinio intelekto, ir kitų aukštųjų technologijų srityje, tarp jų ir eksporto kontrolės, tyrimų ir tarptautinių standartų vystymo. Bendrame pareiškime išryškintas “susirūpinimas dėl ekonominių priklausomybių nuo tam tikrų strategiškai svarbių prekių tiekimo šaltinių”.

Prieš susitikimą, trys ministrai tiekimo grandinių klausimą *online* aptarė su EK vykdančiąja viceprezidente M. Vestager.

Japonijos vyriausybės **5 metų 43 trln. jenų gynybos biudžetas rizikuoja prarasti realią vertę** dėl dolerio atžvilgiu stipriai mažėjančio jenos kurso. Kishida vyriausybė planavo palaipsniui didinti gynybos biudžetą, jog jis 2027 fiskaliniiais metais pasiektų NATO taikomą 2 proc. BVP reikalavimą. 43 trln. jenų biudžetas būtų beveik dvigubas nuo 27,47 trln. jenų, numatytų ankstesniame plane iki 2019 m. 2022 m. paskelbus šį planą, jo vertė doleriais siekė 400 mlrd. USD, tuo tarpu dabar – tik apie 272 mlrd. USD. Politikos formuotojai kalba apie galimus šio biudžeto didinimus, atsižvelgiant į valiutos kursų svyravimus, tačiau tai būtų neatsakinga mokesčių mokėtojų atžvilgiu. Biudžetą ketinama surinkti iš didinamų pelno mokesčių, pelno ir tabako mokesčių, ir kadangi kol kas nesutarta dėl datos, nuo kada šie mokesčiai turėtų būti įvesti, sunku tikėtis ir sutarimo dėl dar didesnio biudžeto. Tuo tarpu **Japonijos 2023 m. nepanaudotas gynybos biudžetas siekia 130 mlrd. jenų (apie 744 mln. Eur).**

Japonijos gynybos ministerija paskelbė DI strategiją, kurioje išdėstytos 7 pagrindinės sritys, kur ketinama naudoti DI stiprinant nacionalinius gynybos pajėgumus, siekiant spręsti dėl senėjančios visuomenės ir mažėjančios bendros šalies darbo jėgos mažėjančio personalo problemą, ir pagrindiniai DI naudojimo principai šiose srityse. Japonija planuoja DI naudoti taikinių identifikavimui, duomenų rinkimui ir analizei, pagalbai priimant sprendimus, gerinant logistiką, valdant dronus, didinant kibernetinį saugumą ir administracinį efektyvumą.

Japonijos transporto ministerija (MLIT) **skiria paramą skraidančių automobilių infrastruktūros projektų įgyvendinimui** – žadama 50 proc. subsidija iki 50 mln. jenų (313 tūkst. USD) skraidančių automobilių pakilimo ir nusileidimo aikštelių-uostų (*vertiports*) įrengimo projektams. Planuojama, kad pabaigus statybas ir atlikus testavimą, 2026 m. būtų paskelbtos gairės būsimų skraidančių automobilių uostų statybai. Paraiškos priimamos iki liepos 12 d., bus išrinktos keturios vietos, kur bus kuriami testiniai uostai, tikimasi, kad jų statyba bus baigta 2024 mokestiniais metais. Skraidantys automobiliai, kitaip elektrinės vertikalios pakilimo ir nusileidimo transporto priemonės (*electric vertical takeoff and landing (eVTOL) vehicles*) gali būti pritaikomos daugelyje svarbių sričių, tarp jų – greitosios pagalbos, kelionių į tolimesnes salas ir kalnų regionus, kaip miestų taksi ir kt. Japonijos savivaldybės šiuo metu rengia galimo būsimą praktinio šių transporto priemonių panaudojimo planus.

Birželio 3 d. Tokijuje (birželio 3-5 d. Tokijuje organizuotas tarptautinis energetikos viršūnių susitikimas - [Japan Energy Summit & Exhibition To Take Place In Tokyo In June 2025 \(japanenergyevent.com\)](https://japanenergyevent.com)) surengtas **ES-Japonijos aukšto lygio vandenilio verslo forumas**, dalyvaujant EK energijos komisarei Kadri Simson ir Japonijos ekonomikos, prekybos ir pramonės (METI) ministrui Ken Saito. Komisarė, ministras ir 5 Europos verslo kompanijų lyderiai taip pat gavo 30 minučių mandagumo apsilankymą pas Japonijos premjerą. Tinklaveikos susitikime dalyvavo didžiųjų Japonijos energetikos kompanijų CEO, Europos ir Japonijos dalyviai dalijosi mintimis dėl bendrų vandenilio projektų ateityje. Šiuo metu yra įsteigta ES-Japonijos (G2G) švarios energijos pramonės politikos koordinavimo darbo grupė, pasirašyti 5 MoU tarp ES ir Japonijos kompanijų.

Japonijos aviacijos ir kosmoso tyrimų agentūra (JAXA) nuo praėjusios vasaros iki šių metų pradžios patyrė gausybę kibernetinių atakų, todėl gali būti, kad buvo nutekinta daug informacijos, įskaitant neskelbtinus duomenis, pranešė žiniasklaida. Remiantis ataskaita, įsilaužėliai galėjo pasiekti daugiau nei 10 000 bylų, įskaitant informaciją, susijusią su išoriniais subjektais, įskaitant NASA, Toyota ir Gynybos ministeriją.

8. Bendra ekonominė informacija

Premjero F. Kishida reitingai birželį vėl pradėjo kristi po kelių mėnesių pertraukos, **premjeras**, nepaisant itin žemų reitingų (birželį Vyriausybės reitingas nukrito dar 2 proc. iki 22 proc., o visuomenės palaikymas buvo žemiausias nuo pat 2012 m. – 16,4 proc., F. Kishida perrinkimo LDP pirmininku norėtų tik apie 10,6 proc. Kyodo naujienų apklausos dalyvių), vis dar tiki turįs galimybę būti perrinktas valdančiosios LDP partijos pirmininku š. m. rugsėjį, tad **siekia stiprinti savo reitingus naujomis ekonominėmis iniciatyvomis**: nuo rugpjūčio trims mėnesiams **sugrąžintos gegužės mėn. pasibaigusios dujų ir elektros kainų subsidijos** (vidutiniškai apie 12 Eur vienam namų ūkiui) ir Vyriausybė žada **rudenį parengti naują ekonominės paramos paketą**, kas taptų jau kasmetiniu pratimu. Subsidijos degalams taip pat bus taikomos iki 2024 m. pabaigos, nors buvo įvestos 2022 m. kaip laikina priemonė. Elektros, dujų ir degalų **subsidijoms**, tikėtina, kad iš rezervinio fondo, **Vyriausybė skirs apie 2 trln. jenų** (apie 11,5 mlrd. Eur). Vyriausybė tikėjosi, kad

reitingai turėtų kilti po to, kai šį mėn. visiems gyventojams apie 230 Eur buvo sumažinti pelno ir vietos mokesčiai ir pradėti mokėti per kasmetines derybas dėl atlyginimų sutartos didesnės algos, tačiau net 69,9 proc. gyventojų mano, kad mokesčių mažinimas nepadės sunkiai galą su galu suduriantiems namų ūkiams.

Birželio 26 d. **jenos kursas dolerio atžvilgiu vėl nukrito žemiau 160 JPY/USD ribos** – žemiausiai nuo 1986 m. 160 JPY/USD kursas buvo riba, už kurios Japonijos Finansų ministerija priimdavo sprendimą dėl įsikišimo į rinką. Finansų viceministras tarptautiniams ryšiams Masato Kanda spaudai teigė, jog jį labai neramina jenos kritimas ir, kad bus imtasi būtinų veiksmų. Ekspertų manymu, **nauja jenos/dolerio kurso riba, nuo kurios Finansų ministerija vėl imtųsi finansinių priemonių yra 165 JPY/USD**, liepos 1 d. kursas siekė 161 JPY/USD. **Japonijos Finansų ministerija balandžio pab. ir gegužės pr. išleido 9,8 trln. jenų (62,7 mlrd. USD) gelbėdama jenos kursą** iš žemesnės nei 160 USD/JPY ribos, tačiau intervencijos poveikis nebuvo ilgalaikis. Nepaisant bandymų stabdyti jenos kurso kritimą, jį stipriai veikia didelis skirtumas tarp JAV ir Japonijos palūkanų normų. Analitikų manymu, naują jenos kritimą nulėmė ir Japonijos centrinio banko (BOJ) vangi komunikacija nenorint įsipareigoti tolesniam finansinių priemonių griežtinimui. Nors ekspertai tikėjosi naujų sprendimų, birželio mėn, BOJ vieningai balsavo nekeisti politikos, tiesa, žada liepos mėn. pateikti planą, kaip sumažinti vyriausybės obligacijų pirkimą. 33 proc. analitikų mano, kad BOJ vėl padidins palūkanų normą jau nuo liepos mėn., 44 proc. – kad didinimas tikėtinas spalį. **Jenos kursas taip pat pasiekė rekordines žemumas euro atžvilgiu** ir liepos 8 d. siekė 173,64 JPY/EUR.

JAV išdo departamentas Japoniją dėl „užsienio valiutos praktikų“ įtraukė į „stebėsenos sąrašą“ (*monitoring list*), nors ir neįvardino „valiutų manipuliatorių“. Išdo departamentas teigė, kad sprendimas nesusijęs su finansinėmis intervencijomis, gelbėjant jenos kursą, o su dvišalės prekybos ir Japonijos einamosios sąskaitos pertekliumi. Tačiau kartu, pranešime buvo pabrėžta, kad finansinės intervencijos gali būti naudojamas tik labai išskirtiniais atvejais, o Japonijos valiutų kurso politika yra „perregima“. Kitos šiame sąrašė esančios šalys: Kinija, Vokietija, Malaizija, Taivanas ir Vietnamas.

Gegužės mėn. Japonijos einamosios sąskaitos perviršis lyginant su pernai metais **padidėjo 41,8 proc.** iki 18 mlrd. USD ir yra vienas didžiausių pasaulyje.

Vyriausybė birželio mėn. pateikė **atnaujintus BVP duomenis, pagal kuriuos, Japonijos BVP sausio-kovo mėn. traukėsi 2,9 proc.** (o ne 1,8 proc., kaip skelbta anksčiau). Nuo 0,4 iki 0,1 proc. sumažintas ir 2023 m. spalio-gruodžio mėn. augimo vertinimas, ir nuo -3,7 proc. iki -4 proc. atnaujintas BVP mažėjimas liepos-rugsėjo mėn. Neigiamo augimo priežastys įvardijamos tos pačios: automobilių pardavimų ir eksporto mažėjimas dėl *Daihatsu Motors* skandalo, Noto pusiasalio žemės drebėjimas sausio 1 d., mažesni statybų užsakymai. Dideliu iššūkiu išlieka infliacija ir neigiami realūs atlyginimai, dėl kurių mažėja vidaus vartojimas. **Balandžio-birželio mėn. prognozuojamas 2,19 proc. BVP augimas taip pat gali būti sumažintas, atsižvelgiant į naujausius duomenis.**

Gegužės mėn. Japonijos pagrindinis **vartotojų kainų indeksas** (*core CPI* – visos prekės, išskyrus maisto prekes) **augo 2,5 proc.**, lyginant su 202 m. gegužė – t. y. kainos nuosekliai augo ir jau 26 mėnesius iš eilės viršijo BOJ nustatytą ne daugiau 2 proc. kainų kilimo tikslą. BOJ naudojamas VKI (visos prekės, išskyrus šviežią maistą ir energijos kainas) kilo 2,1 proc. JAV ir Europoje naudojamas VKI (visos prekės, išskyrus maistą, bet ne alkoholį, ir energiją) – kilo 1,7 proc. Pagrindinės kainų kilimo priežastys: energijos brangimas, maisto kainų (neskaičiuojant šviežio maisto) kilimas, ir paslaugų brangimas (nepaisant silpno vidaus vartojimo, paslaugų paklausa didelė dėl didelio užsienio turistų skaičiaus).

Realūs atlyginimai gegužės mažėjo 1,4 proc. (26 mėn. iš eilės). Pradedami įgyvendinti kasmetinių *shunto* derybų dėl atlyginimų susitarimai dėl atlyginimų kėlimo (pirmą kartą per 33 metus Japonijos profsąjungų konfederacijai (*Rengo*), jungiančiai 5000 narių, pavyko sutarti dėl vidutinio 5,1 proc. atlyginimų didinimo), tikimasi, kad trečiame ketvirtyje realūs atlyginimai pagaliau pasieks teigiamą augimą.

Pramonės gamyba gegužės mėn. paaugo 2,8 proc., daugiausia dėl atsigaivusios automobilių, elektros mašinų bei elektronikos įrangos gamybos.

Vyriausybė paskelbė **kasmetinį** (nuo 2001 m.) **ekonominės politikos dokumentą**, vadinamą „Bazine ekonomikos ir mokesčių valdymo bei reformų politika“ arba japoniškai *honebuto hoshin* (*laisvas vertimas: stambų kaulų politikos gairės*). Dokumente pabrėžiama proga Japonijai išsigelbėti iš defliacijos ir įgyvendinti į augimą orientuotą ekonomiką, akcentuojant **atlyginimų ir mažųjų verslų pelno kėlimą** (apie 80 proc. Japonijos darbo jėgos dirba MVĮ, tad vyriausybės atlyginimų kėlimo planai tiesiogiai priklauso nuo VMĮ gaunamo pelno ir pajėgumų kelti atlyginimus). Dokumente **įvardijamas tikslas 2025 m. pasiekti biudžeto perviršį**, analitikų manymu, sunkiai įgyvendinamas dėl paramos vaikus auginančioms šeimoms ir

žadamo didinti gynybos biudžeto, o taip pat ir rudenį planuojamo naujo paramos paketo. Premjeras F. Kishida įvardijo ir stabilaus 1 proc. augimo bei sveikos mokesčių pusiausvyros atkūrimo siekius per šešerius metus (prognozuojama, jog 2030 m. Japonijos gyventojų sk. mažėjimas įgis naują pagreitį, tad būtini skubūs sprendimai). Ankstesni augimo tikslai buvo 2 proc. realaus ir 3 proc. nominalaus augimo. **Priemonės**, kuriomis tikimasi pasiekti tikslų: dekarbonizacijos skatinimas, skaitmeninimas, užsienio investicijų pritraukimas bei didesnis vyresnio amžiaus gyventojų ir moterų įtraukimas į darbo rinką. Taip pat: Japonijos įmonės skatinamos naudoti vidinius rezervus vidaus investicijoms, ketinama stiprinti verslo ir universitetų bendradarbiavimą, reformuoti darbo rinką suteikiant mokymus, orientuotus padėti rasti darbą augančiose srityse, didinti investicijas į puslaidininkius ir DI, skatinti atsinaujinančios energijos vartojimą ir technologijas, strategiškai didinti įvažiuojamąjį turizmą, didinti gimstamumą mokant didesnes išmokas už vaikus bei mažinti vaikų auginimo ir mokslų kainas. **Dokumentas kritikuojamas kaip nesusijusių priemonių kratiny**, vietoje to, kad pateiktų nuoseklią bendrą strategiją.

Gegužės mėn. **Japonijos prekybos deficitas sumažėjo** iki -1,2 trln. jenų (nuo 1,4 trln. jenų 2023 m. gegužę). **Eksportas paaugo 13,5 proc.** (augimas fiksuotas šeštą mėnesį iš eilės), o **importas augo 9,5 proc.**, daugiausia dėl mineralinių degalų.

Nikkei 225 birželio pabaigoje užsidarė ties 39.583 – 2,7 proc. daugiau nei gegužės pab., indeksas pastarąjį mėnesį kilo dėl silpnos jenos ir dėl to nuo eksporto priklausomoms Japonijos įmonėms prognozuojamo pelno. Tačiau prognozės dėl investuotojų elgesio ateityje lieka pasidalinusios, kadangi dalis jų pradeda atsargiai žiūrėti į Japonijos ekonomikos bendrą silpnumą. Vis dėlto, kitą savaitę po JAV kandidatų į prezidentus debatų (su kuriais kai kurie analitikai sieja investuotojų elgesį), liepos 4 d. Nikkei 225 užsidarė su rekordiniu 40.913,65 rodikliu ir per dieną pakilo 0,8 proc., o **liepos 9 d. pasiekė naują rekordą, pakildama 1,9 proc. ir užsidariusi ties 41.580 rodikliu.**

Japonijos korporacijų bankrotų skaičius pirmoje 2024 m. pusėje – didžiausias per 10 metų ir auga jau trečius metus iš eilės, daugiausia dėl reikšmingo darbo jėgos trūkumo ir infliacijos. Bankrotų (kai skola ne mažesnė nei 10 mln. jenų arba 62 tūkst. USD) skaičius nuo 2023 m. pakilo 22 proc. iki 4931 atvejų per pusę metų. Su dideliu darbo jėgos trūkumu siejama ir tai, kad 2023 m. **Japonijos SDF ginkluotose pajėgose (Self Defence Forces) naujų darbo vietų užpildymas siekė tik 51 proc.**, o konkurencija su privačiu sektoriumi dėl darbuotojų itin išaugo. 2023 m. mokestiniais metais (nuo balandžio iki kovo) SDF priėmė tik 9.959 naujus narius, vietoje siektų 19.589, anksčiau naujų narių priėmimas buvo toks žemas tik 1993 m., kai sekė 56 proc., o praeitų metų rodiklis buvo pats žemiausias nuo pat pajėgų įkūrimo 1956 m.

2023 m. Japonijos gyventojų skaičius sumažėjo 848.659 žmonėmis. *World Bank* duomenimis, 2023 m. Japonijoje gyveno 124.516.650 – t. y. mažiau nei 1992 m. (Japonijos gyventojų skaičius nuosekliai didėjo iki 2010 m., kada siekė 128.070.000 gyventojus, o nuo tada mažėja). 2023 m. Japonijoje gimė tik 727.277 kūdikiai – beveik 43,5 tūkst. mažiau nei 2023 m., Japonijos vaisingumo rodiklis sumažėjo iki 1.20 ir buvo fiksuotas mažiausias santuokų skaičius (o vis dar ganėtina konservatyvioje šalyje dauguma kūdikių gimsta šeimose). Tebesitęsiantis populiacijos mažėjimas rodo, kad ankstesnės vyriausybės priemonės didinti gyventojų skaičių yra neveiksmingos, o priežastys yra kompleksiškos ir sudėtingesnės nei vien vaikų auginimo kaina. Tad tikėtina, kad ir naujos į išmokas ir mokslo kainas mažinimą orientuotos priemonės neduos laukiamo rezultato – taip pat galvoja ir apie 90 proc. *Mainichi Shimbun* birželio mėn. vykdytos apklausos dalyvių, tvirtinusių, kad priemonės nebus veiksmingos.

Rengėjai LR ambasadoje Japonijoje:

Aistė Šaduikienė, pirmoji sekretorė, aiste.saduikiene@urm.lt

Kristina Mineikienė, žemės ūkio atašė, kristina.mineikiene@urm.lt

Aleksandras Laurinavičius, komercijos atašė, aleksandras.laurinavicius@urm.lt